

ข้อมูลที่ใช้ใน การดำเนินการ

1. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค)

2. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

ระดับครัวเรือน

ยาเสพติด

สภาพแรงงาน

สุขภาพอนามัย

การมีส่วนร่วม
และความเข้มแข็งของชุมชน

ความรู้และการศึกษา

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

สภาพทั่วไป

เป็นข้อมูลระดับหมู่บ้านที่แสดง . .

หลักการ

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน ที่สามารถ
รู้สภาพปัญหาของหมู่บ้าน ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผน
แก้ไขปัญหา
2. จัดเก็บทุก 2 ปี โดยการตรวจสอบข้อมูลที่มี
อยู่แล้วและสัมภาษณ์จากกรรมการหมู่บ้านเพื่อ
นำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้ข้อมูล กชช. 2ค เป็นเครื่องมือในการสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน
2. เพื่อใช้ในการวางแผน แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
3. เพื่อใช้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา

ความเป็นมา

- ปี 2525 สศช. มอบให้กรมการพัฒนาชุมชน จัดเก็บข้อมูล กชช. 2ค ในพื้นที่เป้าหมาย 38 จังหวัด จำนวน 12,586 หมู่บ้าน
- ปี 2527 กรมการพัฒนาชุมชน จัดเก็บข้อมูล กชช. 2ค ในพื้นที่ หมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 12,586 หมู่บ้าน และจัดเก็บ นอกพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายอีกจำนวน 42,246 หมู่บ้าน รวมเป็น จำนวน 54,832 หมู่บ้าน

ข้อมูล กชช.2ค ประมวลผลตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนด
ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็น 3 ระดับ คือ
มีปัญหามาก มีปัญหาปานกลาง และไม่มีปัญหา

จัดระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน

ได้เป็น 3 ระดับ

1 หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1 (ล้ำหลัง)

2 หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 (ปานกลาง)

3 หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 3 (ก้าวหน้า)

-หมู่บ้านยากจน 16,735 หมู่บ้าน

ตามแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล

ได้มาจากหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1 รวมกับ

หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2

ในการสำรวจข้อมูล กชช. 2 ค ปี 2544

ข้อมูล กชช.2 ค ปี 2548 แล้วเสร็จ 10 มิ.ย.48

- จัดระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน ตาม
ข้อมูล กชช.2ค ปี 2548 เป็น 3 ระดับ คือ
- 1 หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1 (ล้ำหลัง)
130 หมู่บ้าน
  - 2 หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 (ปานกลาง)
9,163 หมู่บ้าน
  - 3 หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 3 (ก้าวหน้า)
59,812 หมู่บ้าน

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน

จปจ.

ความเป็นมา

ปี 2528 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและอนุมัติเมื่อ วันที่ 20 สิงหาคม 2528 ให้ดำเนินการโครงการ ปรัชญาคุณภาพชีวิต (ปราช.) ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2528 - 31 ธันวาคม 2530) โดยใช้เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน 8 หมวด 32 ตัวชี้วัดชั้น เป็นเครื่องมือชี้วัด คุณภาพชีวิตของคนไทย

ความเป็นมา

ปี 2532

คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ(กชช.) มีมติ
วันที่ 15 กันยายน 2532 ให้กรมการพัฒนาชุมชน
จัดเก็บข้อมูล จปฐ. ในเขตชนบทเป็นประจำทุกปี
ตั้งแต่ปี 2533 จนถึงปัจจุบัน

โดยมีการปรับปรุงเครื่องชี้วัดข้อมูล จปฐ.
ทุก 5 ปี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ชาติ

หลักการ

(1) ใช้เครื่องวัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

เป็นเครื่องมือของกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน

ในหมู่บ้าน/ชุมชน

หลักการ

(2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยผ่านกระบวนการ จปฐ. (การกำหนดปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน การค้นหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา และการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา)

(3) ใช้ข้อมูล จปฐ. เป็นแนวทางในการคัดเลือกโครงการ ต่าง ๆ ของรัฐให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของชุมชน สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาชีวิต
ความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว
ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างน้อยผ่านเกณฑ์
ความจำเป็นพื้นฐาน

การจัดเก็บข้อมูลให้มีคุณภาพ

- การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจที่ชัดเจน
- การเตรียมการและวางแผนการจัดเก็บ
- การจัดเก็บข้อมูลอย่างแท้จริง
- การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของ ข้อมูล
- การบันทึกและประมวลผลที่ถูกต้อง
- การติดตามประเมินผลในทุกขั้นตอน

ปัญหาในการจัดเก็บข้อมูล จปฐ.

- ความเชื่อถือ
- ความทันเวลา
- ความทันสมัย

แนวทางแก้ไขปัญหา ด้านความเชื่อถือ

1. การฝึกอบรม
2. ปรับวิธีการจัดเก็บ

แนวทางแก้ไขปัญหา ด้านความทันเวลา

1. ใช้ Pocket PC

เป็นเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล

แนวทางแก้ไขปัญหา ด้านความทันสมัย

1. ปรับการจัดเก็บด้วยระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศสมัยใหม่

ข้อมูล จปฐ.

1. รู้ข้อมูลและปัญหาด้านต่าง ๆ ของครัวเรือน

- สุขภาพ
- ที่อยู่อาศัย
- การศึกษา
- รายได้
- ค่านิยมไทย
- การพัฒนา

2. รู้ชื่อครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,0000 บาท
ต่อคนต่อปี(ครัวเรือนเป้าหมาย)

3. รู้ว่าแต่ละครัวเรือนตกเกณฑ์เรื่องอะไรบ้าง

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน

ประยุกต์ใช้ในระบบ

ฐานข้อมูลแก้ไขปัญหา

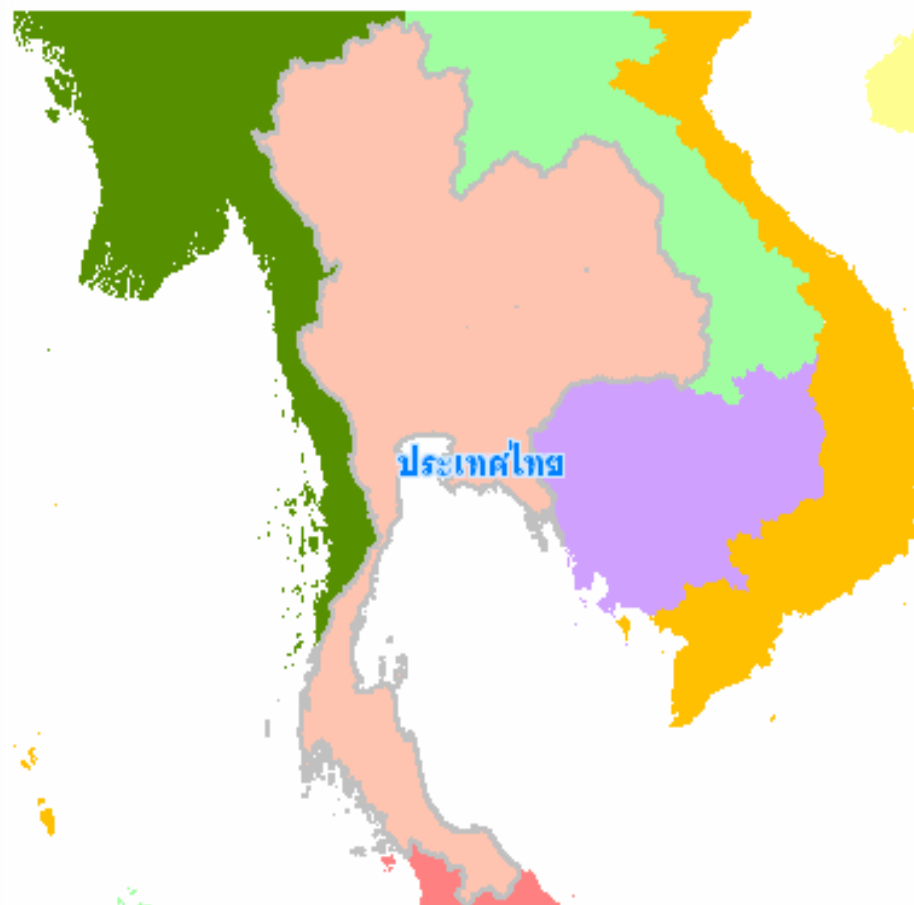
ความยากจน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

www.cdd.go.th

ประเทศไทย

วิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน

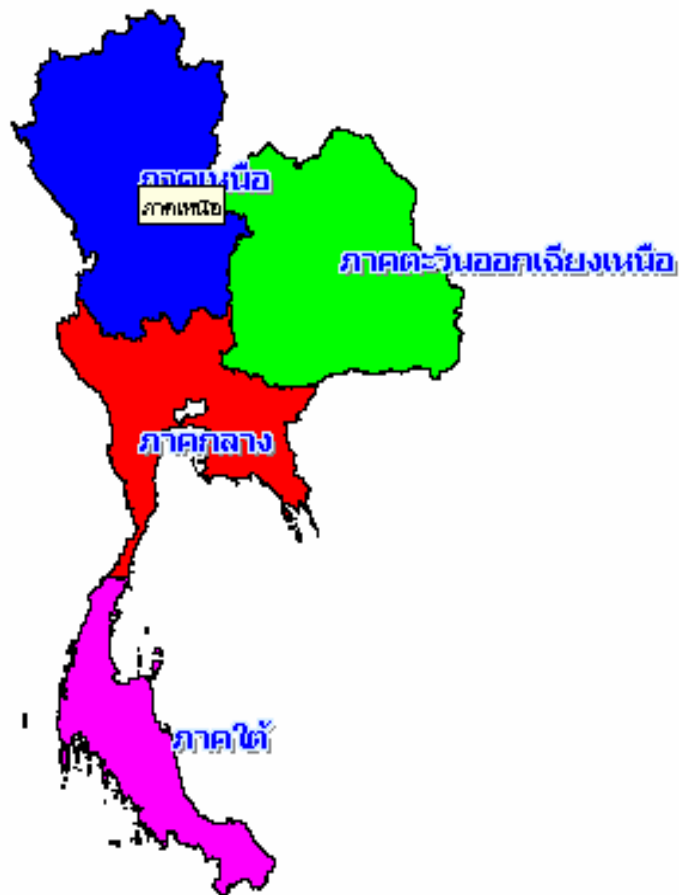
.....

เป็นองค์กรมืออาชีพในการส่งเสริม
กระบวนการมีส่วนร่วมและกระบวนการ
เรียนรู้ของชุมชนเพื่อสร้างพลังชุมชน
ให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้

ประเทศไทย

ภาพรวมทั้งประเทศ (ที่จัดเก็บข้อมูล)

ภาค	4	ครัวเรือน	7,719,150
จังหวัด	75	รายได้เฉลี่ย	28,411 บาท/คน/ปี
อำเภอ	876	ไม่ผ่านเกณฑ์	1,389,039 ครัวเรือน
ตำบล	7,256	คิดเป็น%	17.99

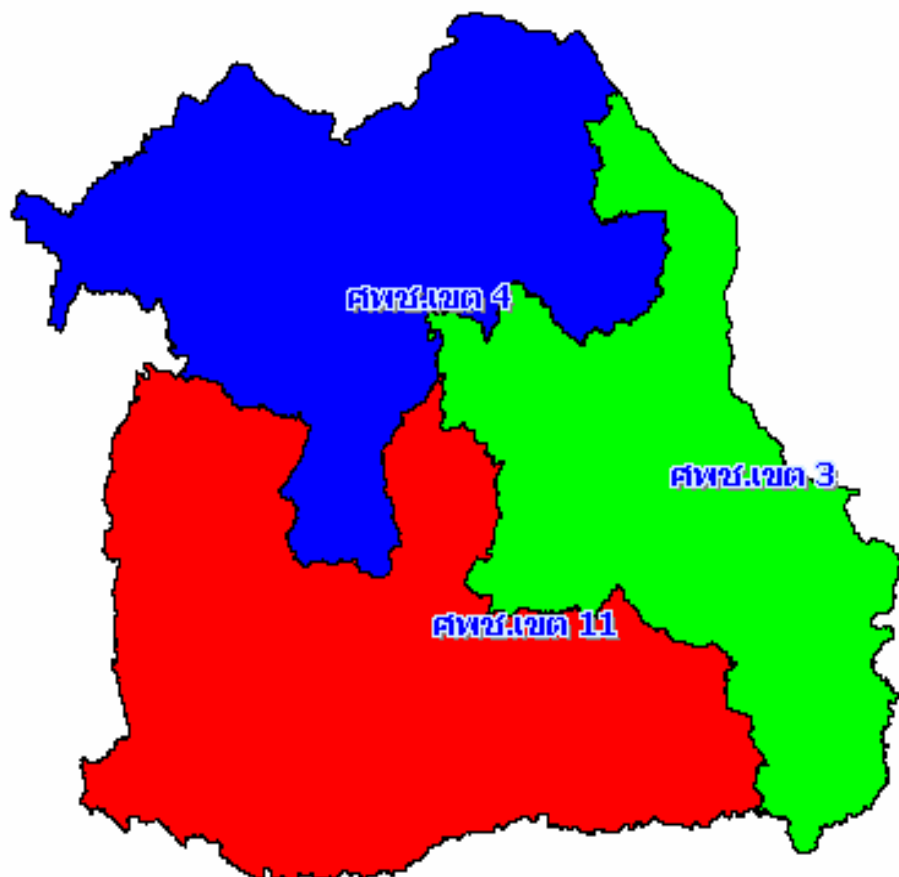
ครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์รายได้ของแต่ละ ภาค

ภาค	จำนวนครัวเรือน	ไม่ผ่านเกณฑ์	คิดเป็น%
ภาคกลาง	1,667,221	114,932	6.89
ภาคใต้	1,099,264	151,018	13.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,123,208	601,985	19.27
ภาคเหนือ	1,829,457	521,104	28.48

[แสดงข้อมูลทุก ศพช.เขต ทั่วประเทศ](#)

[แสดงข้อมูลครัวเรือนทั่วประเทศ](#)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	19	ครัวเรือน	3,123,208
อำเภอ	320	รายได้เฉลี่ย	26,513 บาท/คน/ปี
ตำบล	2678	ไม่ผ่านเกณฑ์	601,985 ครัวเรือน
หมู่บ้าน	28,454	คิดเป็นร้อยละ	19.27

ครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์รายได้ของแต่ละ ศพช.เขต

ศพช.เขต	จำนวนครัวเรือน	ไม่ผ่านเกณฑ์	คิดเป็น%
ศพช.เขต 3	912,889	132,053	14.47
ศพช.เขต 11	1,339,866	240,009	17.91
ศพช.เขต 4	870,453	229,923	26.41

จังหวัดอุบลราชธานี

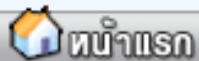

จังหวัดอุบลราชธานี

	ครัวเรือน	257,303		
อำเภอ	25	รายได้เฉลี่ย	26,858	บาท/คน/ปี
ตำบล	219	ไม่ผ่านเกณฑ์	43,672	ครัวเรือน
หมู่บ้าน	2,526	คิดเป็นร้อยละ	16.97	

ครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์รายได้ของแต่ละ อำเภอ

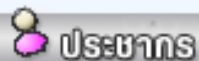
อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	ไม่ผ่านเกณฑ์	คิดเป็น %
วารินชำราบ	19,723	147	0.75
เหล่าเสือโก้ก	4,427	40	0.90
สำโรง	9,570	117	1.22
ดอนมดแดง	4,663	161	3.45
พิบูลมังสาหาร	18,599	849	4.56
ตาลชุม	4,580	227	4.96
กุศช้างมู้น	5,580	290	5.20

หน้าแรก

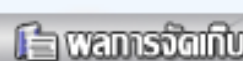
ย้อนกลับ

ประชากร

ตัวชี้วัดปัญหา

ผลการจัดเก็บ

กราฟ

พิมพ์

อำเภอโขงเจียม

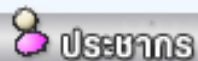
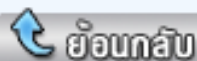
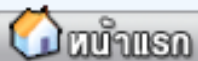

อำเภอโขงเจียม

	ครัวเรือน	5,292
	รายได้เฉลี่ย	26,444 บาท/คน/ปี
ตำบล	5 ไม่ผ่านเกณฑ์	284 ครัวเรือน
หมู่บ้าน	48 คิดเป็นร้อยละ	5.37

ครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์รายได้ของแต่ละ ตำบล

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	ไม่ผ่านเกณฑ์	คิดเป็น%
หนองแสงใหญ่	941	0	0.00
นาโพธิ์กลาง	1,343	0	0.00
ห้วยยาง	1,061	0	0.00
โขงเจียม	1,103	0	0.00
ห้วยไผ่	844	284	33.65

ตำบลโขงเจียม

ตำบลโขงเจียม

ครัวเรือน	1,103
รายได้เฉลี่ย	27,432 บาท/คน/ปี
ไม่ผ่านเกณฑ์	0 ครัวเรือน
หมู่บ้าน	12 คิดเป็นร้อยละ 0.00

ครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์รายได้ของแต่ละ ตำบล

หมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ไม่ผ่านเกณฑ์	คิดเป็น%
ผาประตูลทอง	12	46	0	0.00
หัวเหวพัฒนา	11	108	0	0.00
ท่าแพ	10	101	0	0.00
ดอนสวรรค์	09	60	0	0.00
เงินบึก	08	110	0	0.00
ห้วยหมากใต้	07	92	0	0.00
ปากห้วยแคน	06	113	0	0.00

ดอนสวรรค์ หมู่ที่ 9

ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บ.

ดอนสวรรค์ หมู่ที่ 9

ครัวเรือน	60
รายได้เฉลี่ย	27,690 บาท/คน/ปี
ไม่ผ่านเกณฑ์	0 ครัวเรือน
คิดเป็นร้อยละ	0.00

ครัวเรือนที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าคณละ 20,000 บาท/ปี

บ้านเลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รายได้/คน/ปี	จำนวนสมาชิก
132	นายสุขสังกร มะลิมาศ	20,000	4
110	นายโชคชัย โพธิ์ศรี	20,000	2
8	นายสา คมขำ	20,250	8
13	นายเจย ชุมใหญ่	20,750	4
12	นายนิยม กอมณี	21,000	5
118	นายทวีชัย ป้องสา	21,000	3
07	นาย...	21,000	...

ดอนสวรรค์ หมู่ที่ 9

ครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บ.

ดอนสวรรค์ หมู่ที่ 9

ครัวเรือน	60
รายได้เฉลี่ย	27,690 บาท/คน/ปี
ไม่ผ่านเกณฑ์	0 ครัวเรือน
คิดเป็นร้อยละ	0.00

ครัวเรือนที่มีรายได้ไม่น้อยกว่าคณละ 20,000 บาท/ปี

บ้านเลขที่ 132 นายสุขสังกร มะลิมาศ

ที่มา	รายได้ (บาท)
ผลรวมรายได้ของครัวเรือน	80,000
-รายได้จากการปลูกพืชไว้ขาย	20,000
-ปลูกพืชไว้กินเอง	10,000
-รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ไว้ขาย	20,000
-เลี้ยงสัตว์ไว้กินเอง	5,000
...	...

2.ความร่วมมือระหว่าง

หน่วยงาน

1) ความร่วมมือในส่วนกลาง กรม-กระทรวง

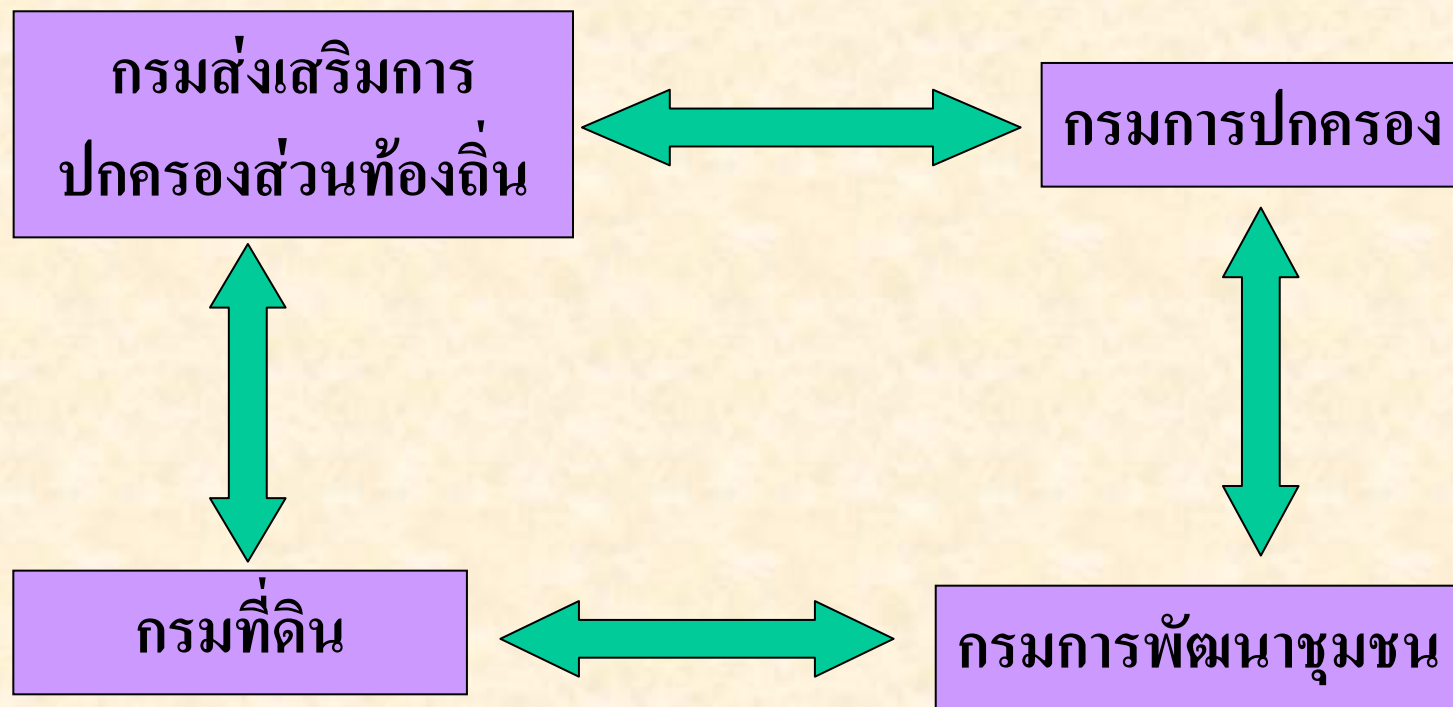
ความร่วมมือในรูปแบบคณะกรรมการ

คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน รองปลัดกระทรวงทุกกระทรวง เป็น คณะกรรมการ กรรมการพัฒนาชุมชน เป็นกรรมการและเลขานุการ

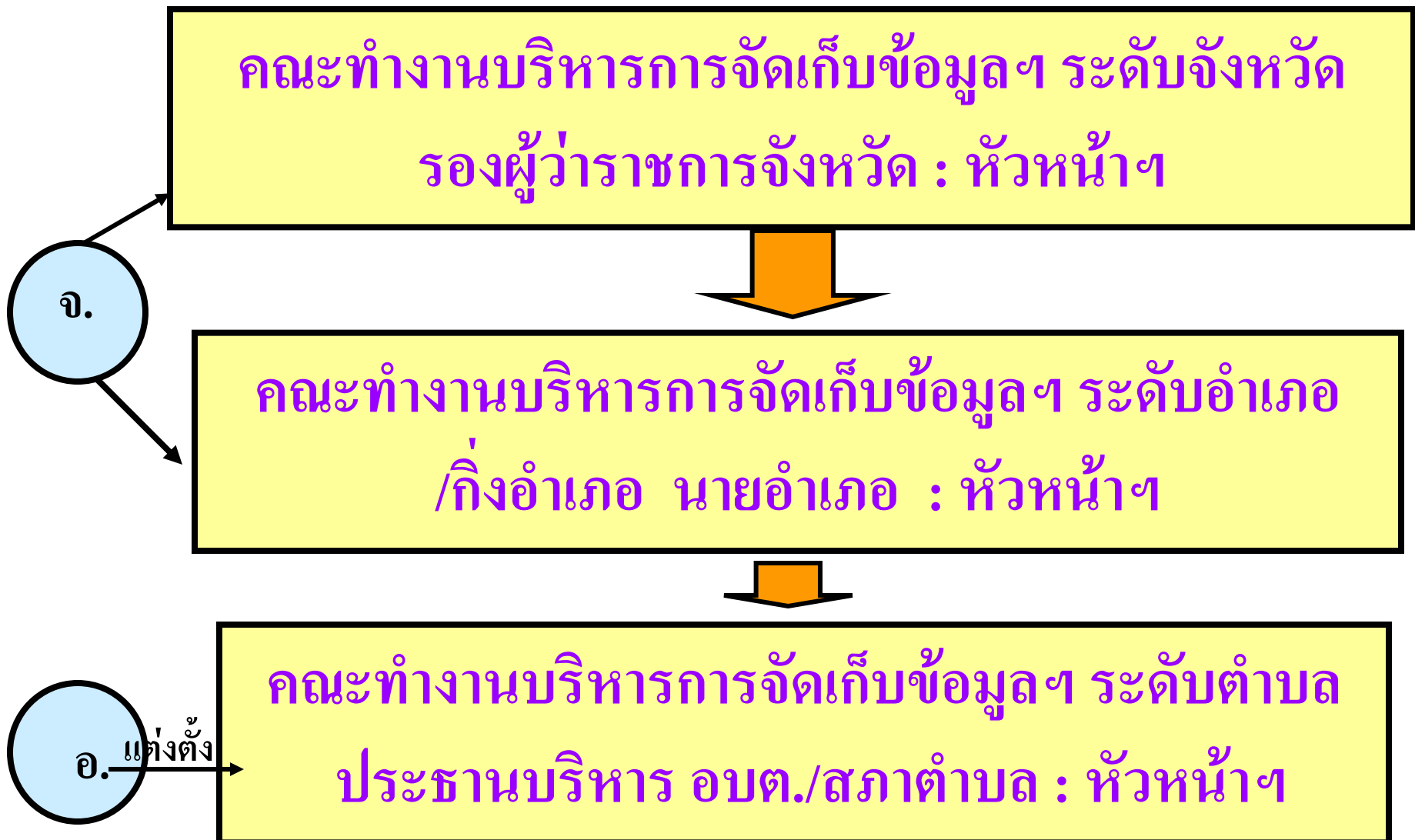
คณะทำงานปรับปรุงและจัดทำตัวชี้วัดฯ สศช. เป็น หัวหน้าคณะทำงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน

จังหวัด

1) ความร่วมมือในส่วนกลาง กรม-กระทรวง ความร่วมมือในรูปแบบกลุ่มภารกิจยุทธศาสตร์ฯ

2) ความร่วมมือในระดับภูมิภาค

3) ความร่วมมือในระดับท้องถิ่น

1) อบต. จัดสรรงบประมาณเป็นค่าสำรวจ
จัดเก็บข้อมูลและเป็นค่าบันทึกข้อมูล

2) อบต. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เช่น ใช้เครื่อง
คอมพิวเตอร์ของ อบต. บันทึกข้อมูล

3) ความร่วมมือในระดับท้องถิ่น

3) อบต. สนับสนุนบุคลากรในการจัดเก็บข้อมูล

4) อบต. ช่วยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน
ของข้อมูล และจัดประชาคมพิจารณาปัญหา
ความจำเป็นพื้นฐาน

5) อบต. จัดสรรงบประมาณแก้ไขปัญหาของ
ประชาชน

3. ประสิทธิภาพการทำงาน

ด้านการแก้ไขปัญหา

ความยากจน

ประสบการณ์ทำงานด้านการแก้ไขปัญหา

ความยากจน

1. ทำงานแก้ปัญหามาของประชาชน เมื่อ ปี 2505

- ความยากจน
- ความเจ็บป่วย
- ความไม่รู้

ประสบการณ์ทำงานด้านการแก้ไขปัญหา

ความยากจน

2. ใช้หลักการพัฒนาชุมชนในการทำงาน

- พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
- พัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประสบการณ์ทำงานด้านการแก้ไขปัญหา

ความยากจน

3. ตัวอย่างผลการดำเนินการด้านทุนและการออม

- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 37,121 กลุ่ม

เงินตั้งจะสะสมรวม 9,975.08 ล้านบาท

สมาชิก 4.02 ล้านคน

ประสบความสำเร็จทำงานด้านการแก้ไขปัญหา

ความยากจน

- โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ)

28,038 หมู่บ้าน (เร่งรัดอันดับ 1 กชช.2ค 33)

เริ่มดำเนินการ 17 ต.ค. 2536

เงินทุน หมู่บ้าน 280,000 ต่อหมู่บ้าน

ครัวเรือนได้รับเงินยืมแล้ว 1,811,744 ครัว.

ครัวเรือนมีรายได้จากเงินยืมทั้งหมด 100%

- โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

71,459 หมู่บ้าน 2,562 ชุมชน

- ๗๑๗

ประสบความสำเร็จทำงานด้านการแก้ไขปัญหา

ความยากจน

4. ตัวอย่างผลการดำเนินการด้านพัฒนารายได้

- กลุ่มเศรษฐกิจชุมชน 25,283 กลุ่ม

- ยอดขายผลิตภัณฑ์ OTOP ปี 2548 (ถึง เม.ย)

6,393,123,834 ล้านบาท (หกพันล้านบาทเศษ)

ประสบการณ์ทำงานด้านการแก้ไขปัญหา

ความยากจน

5. ตัวอย่างการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน

- งานอาสาพัฒนาชุมชน

มีอาสาพัฒนาชุมชน (อช.) หมู่บ้านละ 4 คน

รวม 266,338 คน

มีผู้นำ อช. ตำบลละ 2 คน รวม 11,888 คน

- พัฒนาศักยภาพองค์กรชุมชน
- พัฒนาศักยภาพเครือข่ายองค์กรชุมชน
- ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.)
- พัฒนาระบบบริหารจัดการชุมชน

แผนชุมชน

ระบบมาตรฐานงานชุมชน